

บทที่ 4 การปรับปรุงและปิดบัญชี

Adjusting Entries and Closing Entries

วิชา AC914 หลักการบัญชี
อ.สาวิตรี สมบูรณ์จันทร์

1

เกณฑ์การวัดผลการดำเนินงาน

- 1. เกณฑ์เงินสด (Cash Basis)
- 2. เกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis)

2

เกณฑ์เงินสด (Cash Basis)

- วิธีการบัญชีที่บันทึกรายได้และค่าใช้จ่าย
- **ต่อเมื่อได้รับเงินหรือจ่ายเงินไปจริง**
- โดยไม่คำนึงถึงช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องของเงินที่ได้รับมาหรือจ่ายไป
- เช่น ธุรกิจขนาดเล็ก รับจ่ายเป็นเงินสด มีลูกหนี้-เจ้าหนี้เพียงเล็กน้อย

3

เกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis)

- วิธีการบัญชีที่ใช้หลักในการพิจารณาบันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายให้อยู่ในงวดเวลาต่างๆ
- โดยคำนึงถึง**รายได้ที่พึงรับและค่าใช้จ่ายที่พึงจ่าย**
- เพื่อให้แสดงผลการดำเนินงานของแต่ละงวดเวลาอย่างเหมาะสม
- โดย**ไม่คำนึงถึงรายรับและรายจ่ายเป็นเงินสดว่าได้เงินมาแล้วหรือจ่ายเงินไปแล้วหรือไม่**

4

■ รายได้ ■ รายได้จะเกิดขึ้นเมื่อมีการขายสินค้าและส่งมอบสินค้าให้กับลูกค้าแล้วหรือให้บริการแก่ลูกค้าเรียบร้อยแล้ว ■ แม้ว่าลูกค้ายังมีค้างชำระราคาสินค้าหรือบริการนั้นก็ตาม	■ ค่าใช้จ่าย ■ ค่าใช้จ่ายหากก่อให้เกิดประโยชน์ในงวดบัญชีใด ก็ถือว่ามีการใช้จ่ายเกิดขึ้น ■ ไม่ว่าจะมีการจะจ่ายเงินในงวดบัญชีปัจจุบันหรือไม่ก็ตาม

5

ตัวอย่างที่ 1

ร้านเล็คคิน ต่าเนินธุรกิจให้บริการงานซักอบรีดเสื้อผ้าและงานซักรีดทั่วไป ต่อไปนี้เป็นข้อมูลรายได้และค่าใช้จ่ายประจำเดือนธันวาคม 25x0

6

เกณฑ์เงินสด		เกณฑ์คงค้าง	
รายได้ค่าบริการ	40,000	รายได้ค่าบริการ	40,000
หัก เงินเดือน	10,000	บวก รายได้ค้างรับ	<u>6,000</u>
ค่าซ่อมเครื่องซักผ้า	2,000		46,000
ค่าเช่าร้าน	<u>6,000</u>	หัก รายได้รับล่วงหน้า	<u>3,000</u>
รวมค่าใช้จ่าย	18,000	รวมรายได้	43,000
กำไรสุทธิ	22,000	หัก เงินเดือน	10,000
		ค่าซ่อมเครื่องซักผ้า	2,000
		ค่าเช่าร้าน	2,000
		ค่าน้ำค่าไฟฟ้า	<u>1,500</u>
		รวมค่าใช้จ่าย	15,500
		กำไรสุทธิ	27,500
			7

หลักการจับคู่ระหว่างรายได้และค่าใช้จ่าย (Matching Concept)

- ค่าใช้จ่ายในงวดใด ๆ ต้องสอดคล้องกับการเกิดขึ้นของรายได้ในงวดนั้นเช่นกัน

หากเงินที่ได้รับหรือจ่ายนั้นทำให้เกิดรายได้ หรือค่าใช้จ่ายที่ตามมาอีกกว่า 1 งวดบัญชี หรือมีรายการใดเกิดขึ้นแล้วแต่ยังมิได้บันทึกบัญชี กิจการจะต้องรวบรวมรายละเอียด เพื่อบันทึกรายการปรับปรุงบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง

8

รายการปรับปรุง (Adjusting Entries)

- การลงรายการบัญชี เพื่อบันทึกแก้ไขข้อผิดพลาด รายการคงค้าง รายการตัดบัญชีค่าหนี้สงสัยจะสูญ ค่าเสื่อมราคา หรือ รายการอื่นที่มีลักษณะในทำนองคล้ายที่กล่าวมา
- บันทึกบัญชี ณ วันสิ้นงวดบัญชี เพื่อแก้ไขปรับปรุงรายได้ และ ค่าใช้จ่ายที่กิจการบันทึกบัญชีไว้ตามเกณฑ์เงินสดให้แสดงของคองเหลือถูกต้องตามเกณฑ์คงค้าง
- ทำทุกครั้งก่อนปิดบัญชี และจัดทำงบการเงิน

9

รายการปรับปรุง

1. รายการคงค้าง (Accrued)

รายได้ค้างรับ

ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

2. รายการล่วงหน้า (Deferred)

รายได้รับล่วงหน้า

ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

3. วัสดุที่ใช้ไป (Supplied Used)

4. หนี้สงสัยจะสูญ (Doubtful Account)

5. ค่าเสื่อมราคา (Depreciation)

10

รายการคงค้าง (Accrued)

1. รายได้ค้างรับ (Accrued Revenues)
2. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย (Accrued Expenses)

11

รายได้ค้างรับ (Accrued Revenues)

สินทรัพย์

- รายได้ซึ่งเกิดขึ้นแล้วแต่ยังมิได้รับชำระ
- เป็นรายได้ที่เกิดจากการให้บริการแก่ลูกค้าเรียบร้อยแล้วในงวดปัจจุบัน แต่ยังไม่ได้รับชำระเงิน
- ตามเกณฑ์คงค้าง ถือว่ารายการดังกล่าวเป็นรายได้ของงวดบัญชีในปัจจุบัน
- ยังไม่ถึงกำหนดชำระเงิน
- ลูกค้ายังไม่สามารถจ่ายชำระเงินได้ในงวดปัจจุบัน

12

รายได้	บัญชีรายได้	บัญชีรายได้ค้างรับ
หลัก	รายได้ค่าบริการหรือขาย	ลูกหนี้การค้า
อื่น	ค่าเช่ารับ	ค่าเช่าค้างรับ
	ดอกเบี้ยรับ	ดอกเบี้ยค้างรับ

13

รายได้ค้างรับ (Accrued Revenues)

เดบิต รายได้ค้างรับ (ระบุชื่อ)	xx
เครดิต รายได้	xx

14

ตัวอย่างที่ 2 ร้านเด็คเคสตัน ดำเนินธุรกิจให้บริการงานซักอบรีดเสื้อผ้าและงานซักรีดทั่วไป มีรอบระยะเวลาบัญชี 1 ปี สิ้นสุดทุกวันที่ 31 ธันวาคม สำหรับปี 25x1 กิจการได้ตรวจสอบหลักฐานเอกสารต่างๆ ก่อนการปิดบัญชีพบว่าไม่มีรายได้เกิดขึ้นแล้ว แต่กิจการยังไม่ได้บันทึกบัญชี ดังนี้

15

■ ให้บริการซักผ้าผ่านแท่งลูก้า และได้ดำเนินการส่งใบแจ้งหนี้ค่าบริการจำนวน 16,500 บาท เรียบร้อยแล้ว

สมุดรายวันทั่วไป หน้า 52

วัน/เดือน/ปี	รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต	เครดิต
25x1				
ธ.ค. 31	ลูกหนี้	13	16,500	
	รายได้ค่าบริการ	41		16,500
	ปรับปรุงรายได้ค่าบริการค้างรับ			

16

■ ให้นางสาวน้ำหวาน เข้าพื้นที่วังหน้าร้านเพื่อขายเครื่องสำอางค์ โดยคิดค่าเช่าหน้าร้านเดือนละ 3,000 บาท แต่ค่าเช่าของเดือนธันวาคมนี้ ผู้เช่ายังไม่ได้จ่ายให้กิจการ

สมุดรายวันทั่วไป หน้า 52

วัน/เดือน/ปี	รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต	เครดิต
25x1				
ธ.ค. 31	ค่าเช่าค้างรับ	18	3,000	
	รายได้ค่าเช่า	42		3,000
	ปรับปรุงรายได้ค่าเช่าค้างรับ			

17

■ เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 25x1 กิจการลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลจำนวน 100,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 6% อายุ 3 ปี โดยกำหนดจ่ายดอกเบี้ยปีละ 2 ครั้ง คือวันที่ 1 มี.ค. และ 1 ก.ย.

สมุดรายวันทั่วไป หน้า 52

วัน/เดือน/ปี	รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต	เครดิต
25x1				
ธ.ค. 31	ดอกเบี้ยค้างรับ	19	2,000	
	ดอกเบี้ยรับ	43		2,000
	ปรับปรุงดอกเบี้ยค้างรับ 4 เดือน			

18

- ได้รับใบแจ้งหนี้ค่าสาธารณูปโภค 2,100 บาท ประจำเดือนธันวาคม

สมุดรายวันทั่วไป หน้า 52

วัน/เดือน/ปี	รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต	เครดิต
25x1				
ธ.ค. 31	ค่าสาธารณูปโภค	51	2,100	
	ค่าสาธารณูปโภค	24		2,100
	ปรับปรุงค่าสาธารณูปโภค			

25

- เมื่อวันที่ 1 พ.ย. 25x1 กิจการได้กู้ยืมเงินจากธนาคาร จำนวน 300,000 บาท โดยมีอัตราดอกเบี้ย 10% โดยกำหนดจ่ายดอกเบี้ยทุกวันที่ 1 ของทุกเดือน เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม

สมุดรายวันทั่วไป หน้า 52

วัน/เดือน/ปี	รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต	เครดิต
25x1				
ธ.ค. 31	ดอกเบี้ยจ่าย	56	2,500	
	ดอกเบี้ยจ่าย	25		2,500
	ปรับปรุงดอกเบี้ยค้างจ่าย 4 เดือน			

26

ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย เลขที่ 24

วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
				25x1			
				ธ.ค. 31	ค่าสาธารณูปโภค	จว.52	2,100

ค่าสาธารณูปโภค เลขที่ 51

วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
25x1							
ธ.ค. 31	ค่าสาธารณูปโภค	จว.52	2,100				
	ค้างจ่าย						

27

ดอกเบี้ยค้างจ่าย เลขที่ 25

วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
				25x1			
				ธ.ค. 31	ดอกเบี้ยจ่าย	จว.52	2,500

ดอกเบี้ยจ่าย เลขที่ 56

วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
25x1							
ธ.ค. 31	ดอกเบี้ยค้างจ่าย	จว.52	2,500				

28

รายการล่วงหน้า (Deferred)

- เป็นรายการค้าที่เกิดขึ้นแล้วในรอบระยะเวลาบัญชีนี้
- ระยะเวลาครบคลุมงวดบัญชีถัดไป
- 1. รายได้รับล่วงหน้า (Deferred Income or Unearned Revenue)
- 2. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (Prepaid Expense)

29

รายได้รับล่วงหน้า

(Deferred Income or Unearned Revenue)

- รายได้ที่กิจการได้รับล่วงหน้าเฉพาะส่วนที่ยังถือเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบัน ไม่ได้และถือเป็นรายได้ของรอบระยะเวลาบัญชีต่อไป
- รายได้ที่กิจการรับเงินในระหว่างงวด โดยยังมีได้ให้บริการในงวดปัจจุบัน
- ไม่ถือเป็นรายได้ของงวด แต่ให้บันทึกเป็นรายได้รับล่วงหน้า
- ซึ่งถือเป็นหนี้สินหมุนเวียนจนกว่าจะให้บริการในงวดบัญชีหน้า
- จึงจะถือเป็นรายได้ของงวดได้

30

การปรับปรุงรายได้รับล่วงหน้า

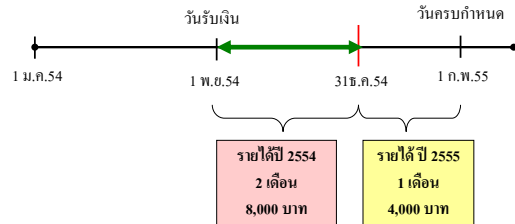
- มักจะเป็นรายได้ที่คาบเกี่ยวระหว่าง 2 งวดบัญชี
- ก่อนปรับปรุงจะต้องพิจารณาแยกรายได้ของแต่ละงวดบัญชีให้ได้ก่อน
- จะทำการปรับปรุงอย่างไรขึ้นอยู่กับการบันทึกบัญชี ณ **วันรับเงินของรายการดังกล่าวที่สามารถบันทึกบัญชีได้ 2 ลักษณะคือ**

กรณีที่ 1	กรณีที่ 2
บันทึกจำนวนเงินทั้งหมดไว้เป็น	บันทึกจำนวนเงินทั้งหมดไว้เป็น
รายได้ทั้งจำนวน	หนี้สินทั้งจำนวน

31

ตัวอย่าง

- กิจการรับรายได้ค่าบริการล่วงหน้า 3 เดือน เป็นเงิน 12,000 บาท
- ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2554 ถึงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2554

32

กรณีบันทึกไว้เป็นรายได้

- เมื่อกิจการรับเงิน และบันทึกไว้เป็นรายได้ของงวดทั้งจำนวน
- ณ วันสิ้นงวดพบว่า รายได้ดังกล่าวมีส่วนหนึ่งกิจการยังไม่ได้ให้บริการรวมอยู่ด้วย
- ซึ่งไม่ถือว่าเป็น รายได้
- ต้องบันทึกเป็นหนี้สิน
- ลดยอดบัญชีรายได้
- บันทึกส่วนที่รับมาล่วงหน้าเป็นหนี้สิน

กรณีบันทึกไว้เป็นหนี้สิน

- เมื่อกิจการรับเงิน และบันทึกไว้เป็นหนี้สินของงวดทั้งจำนวน
- บันทึกไว้ในบัญชีรายได้รับล่วงหน้า
- ณ วันสิ้นงวดพบว่า หนี้สินดังกล่าวมีส่วนที่กิจการได้ให้บริการแก่ลูกค้าแล้วรวมอยู่ด้วย
- ไม่ถือว่าเป็นหนี้สิน ควรรับรู้เป็นรายได้ของงวด
- ลดยอดบัญชีหนี้สิน
- บันทึกรายได้

33

	กรณีบันทึกไว้เป็น รายได้	กรณีบันทึกไว้เป็น หนี้สิน
วันรับเงิน	เดบิต เงินสด เครดิต รายได้	เดบิต เงินสด เครดิต รายได้รับล่วงหน้า
วันสิ้นงวด (ปรับปรุง)	เดบิต รายได้ เครดิต รายได้รับล่วงหน้า	เดบิต รายได้รับล่วงหน้า เครดิต รายได้

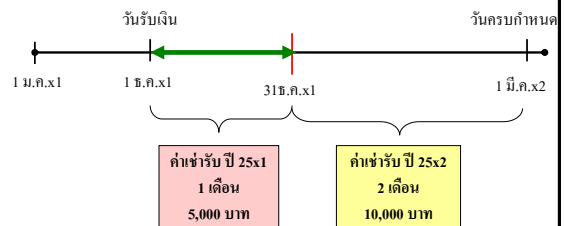
34

ตัวอย่างที่ 4 และ 5

- ร้านเด็คคัสัน ดำเนินธุรกิจให้บริการงานซักอบรีดเสื้อผ้าและงานซักรีดทั่วไป มีรอบระยะเวลาบัญชี 1 ปี สิ้นสุดทุกวันที่ 31 ธันวาคม สำหรับปี 25x1 กิจการได้ตรวจสอบหลักฐานเอกสารต่างๆ ก่อนการปิดบัญชี ดังนี้
- เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 25x1 กิจการได้รับเงินค่าเช่าพื้นที่หน้าร้านจากนางสาวน้ำฝน จำนวน 15,000 บาท สำหรับการเช่าหน้าร้านเป็นระยะเวลา 3 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม 25x1 เป็นต้นไป

35

- เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 25x1 กิจการได้รับเงินค่าเช่าพื้นที่หน้าร้านจากนางสาวน้ำฝน จำนวน 15,000 บาท สำหรับการเช่าหน้าร้านเป็นระยะเวลา 3 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม 25x1 เป็นต้นไป

36

กรณีบันทึกเป็นรายได้				กรณีบันทึกเป็นหนี้สิน			
๗ วันรับเงิน							
25x1		25x1		25x1		25x1	
ธ.ค. 1 เงินสด	15,000	ธ.ค. 1 เงินสด	15,000	ธ.ค. 1 เงินสด	15,000	ธ.ค. 1 เงินสด	15,000
รายได้ค่าเช่า	15,000	รายได้ค่าเช่ารับล่วงหน้า	15,000	รายได้ค่าเช่ารับล่วงหน้า	15,000	รายได้ค่าเช่ารับล่วงหน้า	15,000
๗ วันสิ้นงวด (บันทึกรายการปรับปรุง)							
25x1		25x1		25x1		25x1	
ธ.ค.31 รายได้ค่าเช่า	10,000	ธ.ค.31 รายได้ค่าเช่ารับล่วงหน้า	5,000	ธ.ค.31 รายได้ค่าเช่ารับล่วงหน้า	5,000	ธ.ค.31 รายได้ค่าเช่า	5,000
รายได้ค่าเช่ารับล่วงหน้า	10,000	รายได้ค่าเช่า	5,000	รายได้ค่าเช่า	5,000	รายได้ค่าเช่า	5,000

37

กรณีบันทึกเป็นรายได้				รายได้ค่าเช่า				เลขที่ 42			
วัน	รายการ	หน้า	เดบิต	วัน	รายการ	หน้า	เครดิต	วัน	รายการ	หน้า	เครดิต
เดือน ปี		บัญชี		เดือน ปี		บัญชี		เดือน ปี		บัญชี	
25x1				25x1				25x1			
ธ.ค. 31	รายได้ค่าเช่ารับ	๖๖.52	10,000	ธ.ค. 1	เงินสด	๖๖.52	15,000	ธ.ค. 1	เงินสด	๖๖.52	15,000
	ล่วงหน้า									5,000	
รายได้ค่าเช่ารับล่วงหน้า เลขที่ 27											
วัน	รายการ	หน้า	เดบิต	วัน	รายการ	หน้า	เครดิต	วัน	รายการ	หน้า	เครดิต
เดือน ปี		บัญชี		เดือน ปี		บัญชี		เดือน ปี		บัญชี	
				25x1				25x1			
				ธ.ค. 31	รายได้ค่าเช่า	๖๖.52	10,000	ธ.ค. 31	รายได้ค่าเช่า	๖๖.52	10,000

38

กรณีบันทึกเป็นหนี้สิน				รายได้ค่าเช่ารับล่วงหน้า				เลขที่ 27			
วัน	รายการ	หน้า	เดบิต	วัน	รายการ	หน้า	เครดิต	วัน	รายการ	หน้า	เครดิต
เดือน ปี		บัญชี		เดือน ปี		บัญชี		เดือน ปี		บัญชี	
25x1				25x1				25x1			
ธ.ค. 31	รายได้ค่าเช่ารับ	๖๖.52	5,000	ธ.ค. 1	เงินสด	๖๖.52	15,000	ธ.ค. 1	เงินสด	๖๖.52	15,000
	ล่วงหน้า										10,000
รายได้ค่าเช่า เลขที่ 42											
วัน	รายการ	หน้า	เดบิต	วัน	รายการ	หน้า	เครดิต	วัน	รายการ	หน้า	เครดิต
เดือน ปี		บัญชี		เดือน ปี		บัญชี		เดือน ปี		บัญชี	
				25x1				25x1			
				ธ.ค. 31	รายได้ค่าเช่ารับ	๖๖.52	5,000	ธ.ค. 31	รายได้ค่าเช่ารับ	๖๖.52	5,000
					ล่วงหน้า				ล่วงหน้า		

39

ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า (Prepaid Expense)

- ค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปก่อน สำหรับสินทรัพย์หรือบริการที่จะได้รับประโยชน์ในอนาคต และจะใช้หมดไปในระยะเวลาอันสั้น
- มักจะเกิดขึ้นในการดำเนินงานปกติของกิจการ
- ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้า ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า เครื่องเขียนและวัสดุสำนักงานลงเหลือ

40

ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า (Prepaid Expense)

- ค่าใช้จ่ายที่กิจการได้จ่ายชำระเงินไปแล้ว
- แต่ยังไม่ใช้ประโยชน์ได้ไม่ครบ หรือใช้เพียงบางส่วน
- ส่วนที่กิจการได้รับหรือใช้ประโยชน์ไปแล้วในรอบระยะเวลาบัญชีถือเป็นค่าใช้จ่าย
- ส่วนที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ในงวดนี้ถือเป็นค่าใช้จ่ายล่วงหน้า จัดอยู่ในหมวดสินทรัพย์

41

การปรับปรุงค่าใช้จ่ายล่วงหน้า

- มักจะเป็นค่าใช้จ่ายที่คำนวณระหว่าง 2 งวดบัญชี
- ก่อนปรับปรุงจะต้องพิจารณาแยกค่าใช้จ่ายของแต่ละงวดบัญชีให้ได้ก่อน
- จะทำการปรับปรุงอย่างไรขึ้นอยู่กับกรณีบันทึกบัญชี ๗ วันจ่ายเงินของรายการดังกล่าวที่สามารถบันทึกบัญชีได้ 2 ลักษณะคือ

กรณีที่ 1 บันทึกจำนวนเงินทั้งหมดไว้เป็น สินทรัพย์	กรณีที่ 2 บันทึกจำนวนเงินทั้งหมดไว้เป็น ค่าใช้จ่าย

42

ตัวอย่าง

- กิจการจ่ายค่าวารสารรายปี เป็นเงิน 1,200 บาท
- โดยเริ่มจากเดือนมีนาคม 2554

วันจ่ายเงิน

1 มี.ค.54

31 ธ.ค.54

วันครบกำหนด

1 มี.ค.55

ค่าใช้จ่ายปี 54
10 เดือน
เป็นเงิน 1,000 บาท

ค่าใช้จ่ายปี 55
2 เดือน
เป็นเงิน 200 บาท

43

- **กรณีบันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย**
  - เมื่อกิจการจ่ายเงิน และบันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่ายของงวดทั้งจำนวน
  - ณ วันสิ้นงวดพบว่า ค่าใช้จ่ายดังกล่าวมีส่วนหนึ่งกิจการยังไม่ได้รับประโยชน์หรือบริการจากผู้ค้า
  - ซึ่งไม่ถือว่าเป็น ค่าใช้จ่าย
  - ต้องบันทึกเป็นสินทรัพย์
  - ลดยอดบัญชีค่าใช้จ่าย
  - บันทึกส่วนที่จ่ายล่วงหน้าไปเป็นสินทรัพย์
- **กรณีบันทึกไว้เป็นสินทรัพย์**
  - เมื่อกิจการจ่ายเงิน และบันทึกไว้เป็นสินทรัพย์ของงวดทั้งจำนวน
  - บันทึกไว้ในบัญชีค่าใช้จ่ายล่วงหน้า
  - ณ วันสิ้นงวดพบว่า สินทรัพย์ดังกล่าวมีส่วนที่กิจการใช้ประโยชน์หรือรับบริการไปแล้วรวมอยู่ด้วย
  - ไม่ถือว่าเป็นสินทรัพย์ ควรรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายของงวด
  - ลดยอดบัญชีสินทรัพย์
  - บันทึกค่าใช้จ่าย

44

	กรณีบันทึกไว้เป็น ค่าใช้จ่าย	กรณีบันทึกไว้เป็น สินทรัพย์
วันจ่ายเงิน	เดบิต ค่าใช้จ่าย เครดิต เงินสด	เดบิต ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า เครดิต เงินสด
วันสิ้นงวด (ปรับปรุง)	เดบิต ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า เครดิต ค่าใช้จ่าย	เดบิต ค่าใช้จ่าย เครดิต ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

45

ตัวอย่างที่ 6 และ 7

- ร้านเล็คคิลิน ดำเนินธุรกิจให้บริการงานซักอบรีดเสื้อผ้าและงานซักรีดทั่วไป มีรอบระยะเวลาบัญชี 1 ปี สิ้นสุดทุกวันที่ 31 ธันวาคม สำหรับปี 25x1 กิจการได้ตรวจสอบหลักฐานเอกสารต่างๆ ก่อนการปิดบัญชี ดังนี้
- เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 25x1 กิจการได้จ่ายค่าเบี้ยประกันภัยสำหรับอาคารสำนักงาน 6,000 บาท สำหรับการคุ้มครองประกันภัยเป็นเวลา 1 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 25x1 เป็นต้นไป

46

- เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 25x1 กิจการได้จ่ายค่าเบี้ยประกันภัยสำหรับอาคารสำนักงาน 6,000 บาท สำหรับการคุ้มครองประกันภัยเป็นเวลา 1 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 25x1 เป็นต้นไป

วันจ่ายเงิน

1 ต.ค.25x1

31 ธ.ค.25x1

วันครบกำหนด

1 ต.ค.25x2

ค่าเบี้ยประกันภัยปี 25x1
3 เดือน
เป็นเงิน 1,500 บาท

ค่าเบี้ยประกันภัยปี 25x2
9 เดือน
เป็นเงิน 4,500 บาท

47

กรณีบันทึกเป็นค่าใช้จ่าย	กรณีบันทึกเป็นสินทรัพย์
ณ วันจ่ายเงิน	
25x1 ก.ย. 1 ค่าเบี้ยประกันภัย เงินสด 6,000	25x1 ก.ย. 1 ค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า 6,000 เงินสด 6,000
ณ วันสิ้นงวด (บันทึกรายการปรับปรุง)	
25x1 ธ.ค.31 ค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า 4,500 ค่าเบี้ยประกันภัย 4,500	25x1 ธ.ค.31 ค่าเบี้ยประกันภัย 1,500 ค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า 1,500

48

กรณีบันทึกเป็นค่าใช้จ่าย				ค่าเบี้ยประกันภัย				เลขที่ 57
วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
25x1				25x1				
ต.ค. 1	เงินสด	72.50	6,000	ต.ค. 31	ค่าเบี้ยประกันภัย	72.50	4,500	
		1,500			จ่ายล่วงหน้า			

ค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า				เลขที่ 17			
วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
25x1							
ต.ค. 31	ค่าเบี้ยประกันภัย	72.50	4,500				

กรณีบันทึกเป็นสินทรัพย์				ค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า				เลขที่ 17
วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
25x1				25x1				
ต.ค. 1	เงินสด	72.50	6,000	ต.ค. 31	ค่าเบี้ยประกันภัย	72.50	1,500	
		4,500			จ่ายล่วงหน้า			

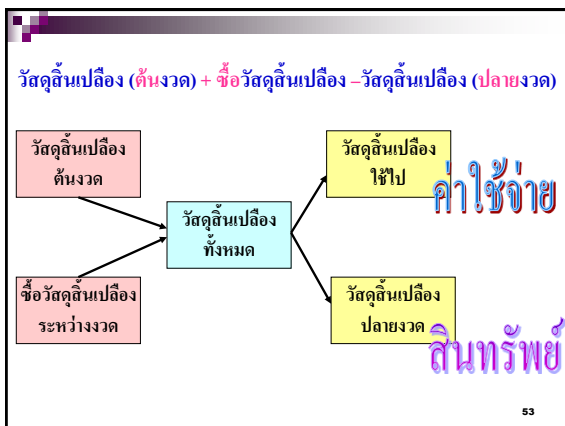
ค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า				เลขที่ 17			
วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
25x1							
ต.ค. 31	ค่าเบี้ยประกันภัย	72.50	4,500				

วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป (Supplies Used)

- **วัสดุ (Supplies)** หมายถึง รายการหนึ่งในของคงเหลือ ซึ่งมักจะมีมูลค่าไม่มากพอที่จะจัดจำแนกเป็นประเภทวัตถุดิบได้
- มักจะตัดเป็นค่าใช้จ่ายทันทีเมื่อซื้อ
- ส่วนใหญ่เป็นของใช้สิ้นเปลืองในสำนักงาน หรือในโรงงาน
- เช่น เครื่องเขียนแบบพิมพ์ต่างๆ

วัสดุใช้ไป (Supplies Used)

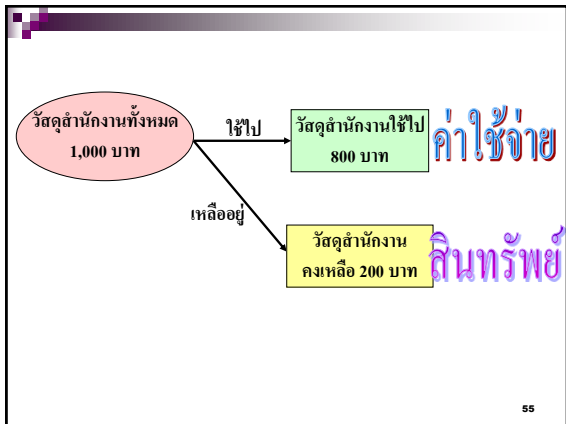
- **วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป (Supplies Used)** เป็นการปรับปรุงค่าใช้จ่ายล่วงหน้าอย่างหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการใช้วัสดุหมดไปในระหว่างงวด
- วัสดุสิ้นเปลืองมักจะมีมูลค่าไม่มากนัก แต่มีจำนวนมาก ทำให้ในระหว่างงวดกิจการยังไม่ได้บันทึกการใช้วัสดุสิ้นเปลืองต่างๆ
- **ณ วันสิ้นงวด** จึงต้องมีการบันทึกปรับปรุงวัสดุสิ้นเปลือง หรือวัสดุสำนักงาน ใน **ส่วนที่ใช้ไปเป็นค่าใช้จ่าย** ของกิจการ
- วัสดุสิ้นเปลือง **ส่วนที่เหลืออยู่** จะต้องบันทึกไว้ **เป็นสินทรัพย์** ของกิจการ และนำไปใช้ต่อในงวดบัญชีถัดไป

ตัวอย่างที่

กิจการมีวัสดุสำนักงานทั้งหมด 1,000 บาท ต่อมาสิ้นงวด กิจการตรวจนับและตีราคาพบว่า มีวัสดุสำนักงานคงเหลืออยู่ 200 บาท

- วัสดุสำนักงานที่มีทั้งหมด 1,000 บาท
- **หัก** วัสดุสำนักงานคงเหลือปลายงวด 200 บาท
- **วัสดุสำนักงานใช้ไป** 800 บาท

การปรับปรุงวัสดุสิ้นเปลืองหรือวัสดุสำนักงานใช้ไป

- จะบันทึกอย่างไรขึ้นอยู่กับการบันทึกบัญชี
- ณ วันจ่ายซื้อวัสดุสิ้นเปลือง

กรณีที่ 1 บันทึกซื้อวัสดุสิ้นเปลืองไว้เป็น สินทรัพย์	กรณีที่ 2 บันทึกซื้อวัสดุสิ้นเปลืองไว้เป็น ค่าใช้จ่าย

กรณีบันทึกไว้เป็นสินทรัพย์ ■ บันทึกไว้ในบัญชีวัสดุสิ้นเปลือง ■ ณ วันสิ้นงวด ต้องตรวจนับ และตีราคาวัสดุสิ้นเปลืองว่า คงเหลือปลายงวดอยู่ที่ใด ■ เพื่อนำไปคำนวณหาวัสดุสิ้นเปลืองใช้ไปในระหว่างงวด ■ ปรับปรุงบัญชีให้ถูกต้อง ■ ลดยอดบัญชีวัสดุสิ้นเปลือง ■ บันทึกวัสดุสิ้นเปลืองใช้ไปเป็นค่าใช้จ่าย	กรณีบันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย ■ คาดว่าจะใช้วัสดุสิ้นเปลืองหมดพอดีในแต่ละครั้งที่ซื้อ จึงบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายทันที ■ หากใช้หมดก็ไม่ต้องปรับปรุง ■ แต่ถ้าใช้ไม่หมดจะต้องนำส่วนที่เหลือมาบันทึกเป็นสินทรัพย์ ■ ณ วันสิ้นงวด ต้องตรวจนับ และตีราคาวัสดุสิ้นเปลืองว่า คงเหลือปลายงวดอยู่ที่ใด ■ ลดยอดบัญชีวัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป ■ บันทึกวัสดุสิ้นเปลืองที่เหลือเป็นสินทรัพย์

	กรณีบันทึกไว้เป็น ค่าใช้จ่าย	กรณีบันทึกไว้เป็น สินทรัพย์
วันที่ซื้อ วัสดุสิ้นเปลือง	เดบิต วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป เครดิต เงินสด	เดบิต วัสดุสิ้นเปลือง เครดิต เงินสด
วันสิ้นงวด (ปรับปรุง)	เดบิต วัสดุสิ้นเปลือง เครดิต วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป	เดบิต วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป เครดิต วัสดุสิ้นเปลือง

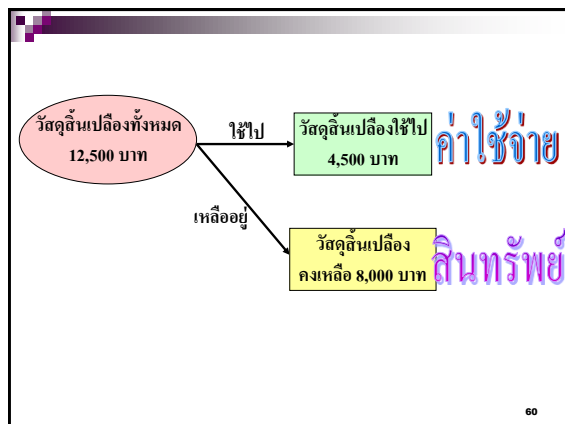
ตัวอย่างที่ 8 และ 9

- ร้านเดลิคัตลิน ดำเนินธุรกิจให้บริการงานซักอบรีดเสื้อผ้าและงานซักรีดทั่วไป มีรอบระยะเวลาบัญชี 1 ปี สิ้นสุดทุกวันที่ 31 ธันวาคม สำหรับปี 25x1 กิจการได้ตรวจสอบหลักฐานเอกสารต่างๆ ก่อนการปิดบัญชีเกี่ยวกับวัสดุสิ้นเปลืองในการซัก ดังนี้

■ ซื้อวัสดุสิ้นเปลืองในการซักระหว่างงวด	12,500 บาท
■ ตรวจนับวัสดุสิ้นเปลืองในการซัก ณ วันสิ้นงวด	8,000 บาท

คำนวณวัสดุสิ้นเปลืองในการซักใช้ไป

■ ซื้อวัสดุสิ้นเปลืองในการซักระหว่างงวด	12,500 บาท
■ หัก วัสดุสิ้นเปลืองในการซัก ณ วันสิ้นงวด	<u>8,000 บาท</u>
■ วัสดุสิ้นเปลืองในการซักใช้ไป	4,500 บาท

กรณีบันทึกเป็นสินทรัพย์				กรณีบันทึกเป็นค่าใช้จ่าย			
ณ วันที่ซื้อวัสดุสิ้นเปลืองในการซัก							
25x1	ม.ค. -	วัสดุสิ้นเปลืองในการซัก	12,500	25x1	ม.ค. -	วัสดุสิ้นเปลืองในการซัก	12,500
ช.ค.	เงินสด		12,500	ช.ค.	เงินสด		12,500
ณ วันสิ้นงวด (บันทึกรายการปรับปรุง)							
25x1	ช.ค.31	วัสดุสิ้นเปลืองในการซัก	4,500	25x1	ช.ค.31	วัสดุสิ้นเปลืองในการซัก	8,000
		วัสดุสิ้นเปลืองในการซัก	4,500			วัสดุสิ้นเปลืองในการซัก	8,000

61

กรณีบันทึกเป็นค่าใช้จ่าย วัสดุสิ้นเปลืองในการซัก							
วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
25x1				25x1			
ม.ค.-ช.ค.	เงินสด	รว.52	12,500	ช.ค. 31	วัสดุสิ้นเปลืองในการซัก	รว.52	8,000
		4,500					
วัสดุสิ้นเปลืองในการซัก							
วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
25x1							
ช.ค. 31	วัสดุสิ้นเปลืองในการซัก	รว.52	8,000				

62

กรณีบันทึกเป็นสินทรัพย์ วัสดุสิ้นเปลืองในการซัก							
วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
25x1				25x1			
ม.ค.-ช.ค.	เงินสด	รว.52	12,500	ช.ค. 31	วัสดุสิ้นเปลืองในการซัก	รว.52	4,500
		8,000					
วัสดุสิ้นเปลืองในการซัก							
วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
25x1							
ช.ค. 31	วัสดุสิ้นเปลืองในการซัก	รว.50	4,500				

63

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (Allowance for Doubtful Accounts)

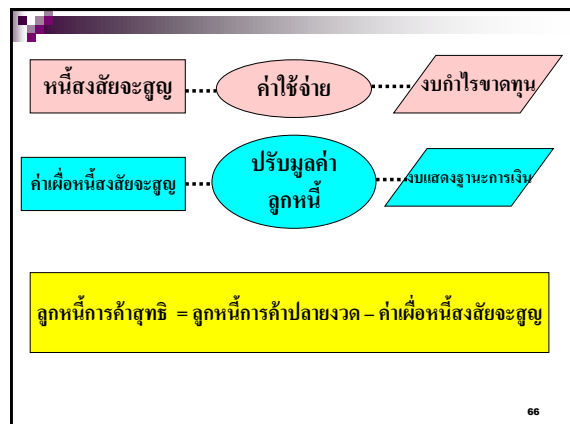
- กิจการที่ขายสินค้าหรือบริการเป็นเงินเชื่อทำให้เกิดลูกหนี้
- ในการแสดงรายการลูกหนี้การค้าในงบแสดงฐานะการเงินต้องแสดงด้วยมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับชำระจากลูกหนี้
- เมื่อสิ้นงวดบัญชี กิจการต้องประมาณความน่าจะเป็นว่าจะมีลูกหนี้ที่เรียกเก็บเงินไม่ได้
- จึงต้องปรับปรุงรายการเกี่ยวกับลูกหนี้

64

การบันทึกบัญชี

- วันขายสินค้าหรือให้บริการเป็นเงินเชื่อ
  - เดบิต ลูกหนี้การค้า xx
  - เครดิต ขาย / รายได้ค่าบริการ xx
- วันสิ้นงวด บันทึกรายการปรับปรุงดังนี้
  - เดบิต หนี้สงสัยจะสูญ xx
  - เครดิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ xx

65

วิธีประมาณหนี้สงสัยจะสูญ

- วิธีที่กิจการจะประมาณลูกหนี้ว่ามีจำนวนลูกหนี้ที่คาดว่าจะเก็บเงินไม่ได้เท่าใด
- วิธีคำนวณมีหลายวิธี ที่นิยมใช้มีดังนี้
- 1. การประมาณหนี้สงสัยจะสูญจากยอดขาย
- 2. การประมาณหนี้สงสัยจะสูญจากยอดลูกหนี้คงเหลือ

67

1. การประมาณหนี้สงสัยจะสูญจากยอดขาย

- กำหนดหนี้สงสัยจะสูญที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเป็นร้อยละ หรือเปอร์เซ็นต์ของยอดขายหรือยอดขายเชื่อที่เกิดขึ้นของงวด
- หากแยกยอดขายสดและยอดขายเชื่อได้
- มักจะคำนวณจากยอดขายเชื่อ เพราะทำให้เกิดบัญชีลูกหนี้การค้าโดยตรง
- นำจำนวนเงินที่คำนวณได้ไปบันทึกบัญชีได้เลย

$$\text{หนี้สงสัยจะสูญ} = \text{อัตราร้อยละของหนี้สงสัยจะสูญ} \times \text{ยอดขาย}$$

$$\text{หนี้สงสัยจะสูญ} = \text{อัตราร้อยละของหนี้สงสัยจะสูญ} \times \text{ยอดขายเชื่อ}$$

68

ตัวอย่างที่ 10

- ร้านเลดี้จีน ดำเนินธุรกิจซื้อขายสินค้าประเภทเครื่องประดับ ต่อไปนี้เป็นข้อมูลยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม

	31 ธันวาคม 25x1	31 ธันวาคม 25x2
ลูกหนี้	60,000	80,000
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	?	?
ขาย	500,000	800,000

- ข้อมูลเพิ่มเติม
- 1. กิจการประมาณว่ามียอดขายเชื่อ 80% ของยอดขายรวม
- 2. มีนโยบายประมาณหนี้สงสัยจะสูญ 5% ของยอดขายเชื่อ
- 3. รอบระยะเวลาบัญชีของกิจการสิ้นสุดทุกวันที่ 31 ธันวาคม

69

ตัวอย่างที่ 10

- จำนวนหนี้สงสัยจะสูญปี 25x1
- ยอดขายเชื่อ เท่ากับ $500,000 \times 80\% = 400,000$ บาท
- $\text{หนี้สงสัยจะสูญ} = \text{อัตราร้อยละของหนี้สงสัยจะสูญ} \times \text{ยอดขายเชื่อ}$
 $= 5\% \times 400,000$
 $= 20,000$ บาท

วันสิ้นงวด 31 ธ.ค. 25x1

เดบิต	หนี้สงสัยจะสูญ	20,000
เครดิต	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	20,000

70

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เลขที่ 15							
วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
				25x1			
				ธ.ค. 31	หนี้สงสัยจะสูญ	77.52	20,000

หนี้สงสัยจะสูญ เลขที่ 58							
วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
25x1							
ธ.ค. 31	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	77.52	20,000				

71

ตัวอย่างที่ 10

- จำนวนหนี้สงสัยจะสูญปี 25x2
- ยอดขายเชื่อ เท่ากับ $800,000 \times 80\% = 640,000$ บาท
- $\text{หนี้สงสัยจะสูญ} = \text{อัตราร้อยละของหนี้สงสัยจะสูญ} \times \text{ยอดขายเชื่อ}$
 $= 5\% \times 640,000$
 $= 32,000$ บาท

วันสิ้นงวด 31 ธ.ค. 25x2

เดบิต	หนี้สงสัยจะสูญ	32,000
เครดิต	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	32,000

72

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เลขที่ 15							
วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
				25x2			
				ม.ค. 1	ยอดยกมา	✓	20,000
				ธ.ค. 31	หนี้สงสัยจะสูญ	17,52	32,000
หนี้สงสัยจะสูญ 52,000 เลขที่ 58							
วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
25x2							
ธ.ค. 31	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	17,52	32,000				
							73

2. การประมาณหนี้สงสัยจะสูญจากยอดลูกหนี้คงเหลือ

- มีแนวความคิดว่าค่าใช้จ่ายหนี้สงสัยจะสูญมีความสัมพันธ์กับบัญชีลูกหนี้
- มีขั้นตอนการคำนวณ ดังนี้

1. ปรับปรุงยอดคงเหลือของบัญชีลูกหนี้ ณ วันสิ้นงวดให้เป็นยอดปัจจุบันมากที่สุด
2. คำนวณค่าค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับงวดบัญชีนี้

$$\text{ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ} = \text{อัตราค่าเผื่อของหนี้สงสัยจะสูญ} \times \text{ยอดลูกหนี้ ณ วันสิ้นงวด}$$

3. นำยอดค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปลายงวดที่คำนวณได้เปรียบเทียบกับยอดที่มีอยู่เดิม

74

การเปรียบเทียบยอดค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่มีอยู่เดิม

- กรณีที่ 1 หากค่าใหม่ **มากกว่า** ค่าเดิม
- จะต้องตั้งค่าเผื่อหนี้ฯเพิ่มขึ้นเท่ากับผลต่างของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญนั้น
- เพื่อให้ได้ค่าเผื่อหนี้ฯ ณ วันสิ้นงวดเท่ากับจำนวนที่ประมาณขึ้น

เดบิต	หนี้สงสัยจะสูญ	xx
เครดิต	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	xx

75

การเปรียบเทียบยอดค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่มีอยู่เดิม

- กรณีที่ 2 หากค่าใหม่ **น้อยกว่า** ค่าเดิม
- แสดงว่าค่าเผื่อหนี้ฯเดิมนั้นมีจำนวนมากเกินไป เรียกว่า **ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเกินความต้องการ**
- ต้อง **ลดค่าเผื่อหนี้ฯลง**เท่ากับผลต่างของค่าเผื่อหนี้ฯนั้น
- เพื่อให้เหลือค่าเผื่อหนี้ฯ ณ วันสิ้นงวดเท่ากับจำนวนที่ประมาณขึ้น

เดบิต	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	xx
เครดิต	หนี้สงสัยจะสูญ	xx

76

2.1 จำนวนจากยอดลูกหนี้การค้าแต่ละราย

- ลูกหนี้แต่ละรายมีอัตราที่ไม่เท่ากันตามความสามารถในการชำระหนี้ของตน
  - เป็นการแยกพิจารณาเป็นรายๆ ไป เหมาะกับการที่มีจำนวนลูกหนี้ไม่มาก
  - ตัวอย่างที่ 11 ร้านปลาเวมิงลูกหนี้ ณ วันสิ้นงวด จำนวน 12 ราย รวมทั้งสิ้น 85,000 บาท จึงได้ทำการวิเคราะห์ลูกหนี้ที่มียอดคงเหลือ พบว่ามีลูกหนี้ 3 รายที่กิจการคาดว่าจะเก็บเงินไม่ได้ ดังนี้
    - ร้านแมวคำ 1,800 บาท
    - ร้านข้าวไทย 2,000 บาท
    - ห้างหุ้นส่วนจำกัดคนก้อย 4,000 บาท
- รวม 7,800 บาท

77

2.2 จำนวนจากยอดลูกหนี้การค้าแยกตามอายุหนี้

- ตัวอย่างที่ 12 ร้านปลาเวมิง มีลูกหนี้ ณ วันสิ้นงวด จำนวน 85,000 บาท จึงได้วิเคราะห์อายุหนี้ที่มียอดคงเหลืออยู่ ดังนี้

ระยะเวลาการค้างชำระหนี้ (วัน)	จำนวนเงิน (บาท)	อัตราหนี้สงสัยจะสูญ (%)	หนี้สงสัยจะสูญ (บาท)
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	30,000	-	-
1 - 30	25,000	2	500
31 - 60	10,000	4	400
61 - 90	20,000	8	1,600
เกินกว่า 90 วัน	85,000	15	12,750
รวม	170,000		15,250

78

2.3 คำนวณจากยอดลูกหนี้การค้ารวม ณ วันสิ้นงวด

- จะใช้ข้อมูลยอดคงเหลือของบัญชีลูกหนี้การค้า ณ วันสิ้นงวด
- คำนวณโดยใช้อัตราร้อยละของหนี้สงสัยจะสูญตามที่กิจการประมาณไว้
- ลูกหนี้การค้า ณ วันสิ้นงวดมีโอกาสที่กิจการเรียกเก็บเงินไม่ได้เท่าๆ กัน
- ตัวอย่างที่ 13 ร้านปลาน้อย เริ่มดำเนินธุรกิจในปี 25x1 มีนโยบายประมาณหนี้สงสัยจะสูญในอัตราร้อยละ 5 ของยอดบัญชีลูกหนี้การค้า ณ วันสิ้นงวด บัญชี กิจการมีรายละเอียดบัญชีลูกหนี้ ดังนี้

	ปี 25x1	ปี 25x2
ลูกหนี้การค้า	60,000	85,000

79

ตัวอย่างที่ 13

- คำนวณหนี้สงสัยจะสูญปี 25x1
- ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
= อัตราค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ x ลูกหนี้การค้า ณ วันสิ้นงวด
= 5% x 60,000 = 3,000 บาท

วันสิ้นงวด 31 ธ.ค. 25x1

เดบิต	หนี้สงสัยจะสูญ	3,000
เครดิต	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	3,000

80

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เลขที่ 15

วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
				25x1			
				ธ.ค. 31	หนี้สงสัยจะสูญ	3,000	3,000

หนี้สงสัยจะสูญ เลขที่ 58

วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
	25x1						
	ธ.ค. 31	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	3,000				

81

ตัวอย่างที่ 13

- คำนวณหนี้สงสัยจะสูญปี 25x2
- ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
= อัตราค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ x ลูกหนี้การค้า ณ วันสิ้นงวด
= 5% x 85,000 = 4,250 บาท
- เปรียบเทียบค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่คำนวณได้กับที่มีอยู่เดิม
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (ปลายงวด) 4,250 บาท
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (ต้นงวด) 3,000 บาท
บันทึกปรับปรุงเพิ่มยอด 1,250 บาท

82

ตัวอย่างที่ 13

วันสิ้นงวด 31 ธ.ค. 25x2

เดบิต หนี้สงสัยจะสูญ 1,250

เครดิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ 1,250

83

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เลขที่ 15

วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
				25x2			
				ม.ค. 1	ยอดยกมา	3,000	3,000
				ธ.ค. 31	หนี้สงสัยจะสูญ	1,250	1,250

หนี้สงสัยจะสูญ เลขที่ 58

วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
	25x2						
	ธ.ค. 31	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	4,250				

84

ค่าเสื่อมราคา (Depreciation)

- การกระจายราคาทุนของสินทรัพย์ที่มีอายุใช้งานจำกัดเพื่อไปเป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละรอบระยะเวลา
- สินทรัพย์ที่จะคิดค่าเสื่อมราคาจะต้องเป็นสินทรัพย์ที่กิจการมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงาน
- **บันทึกค่าเสื่อมราคาเป็นค่าใช้จ่ายของงวด**

85

แบ่งประเภทตามอายุการใช้งานได้ 2 ประเภท ดังนี้

- **1. สินทรัพย์ถาวรที่มีอายุการใช้งานจำกัด**
  - ต้องคิดค่าเสื่อมราคาเป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละงวด
  - เพราะมีการเสื่อมสภาพเนื่องจากการใช้งาน จากล้าสมัย หรือจากการเสื่อมสภาพตามระยะเวลา
  - เช่น อาคาร อุปกรณ์สำนักงาน เครื่องตกแต่ง ยานพาหนะ เครื่องจักร
- **2. สินทรัพย์ถาวรที่มีอายุการใช้งานไม่จำกัด**
  - ไม่ต้องนำไปคิดค่าเสื่อมราคา
  - เพราะไม่มีการเสื่อมสภาพ สามารถใช้ประโยชน์ได้ตลอดเวลา
  - ได้แก่ ที่ดิน

86

วิธีการคำนวณค่าเสื่อมราคา

- วิธีเส้นตรง (Straight-Line Method)
- การคิดค่าเสื่อมราคาตามชั่วโมงการทำงาน (Working Hours Method)
- การคิดค่าเสื่อมราคาตามจำนวนผลผลิต (Productive Output Method)
- วิชผลรวมจำนวนปี Sum-of-the-years-digits Method)
- วิธียอดลดลง (Declining Balance Method)

ศึกษาเฉพาะวิธีเส้นตรง

87

การคิดค่าเสื่อมราคาวิธีเส้นตรง

- ถือว่าสินทรัพย์เสื่อมสภาพจากการใช้งาน **เท่ากัน** ตามระยะเวลามากกว่าการใช้งานที่แท้จริง
- ค่าเสื่อมราคาที่ใช้วิธีนี้จะมีจำนวนคงที่ตลอดอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี} = \frac{\text{ราคาทุน} - \text{มูลค่าคงเหลือ}}{\text{อายุการให้ประโยชน์(ปี)}}$$

88

การคิดค่าเสื่อมราคาวิธีเส้นตรง

- บางครั้งกิจการอาจมีการกำหนดอัตราค่าเสื่อมราคาเป็นร้อยละ หรือเปอร์เซ็นต์

$$\begin{aligned} \text{อัตราค่าเสื่อมราคาต่อปี} &= \frac{100}{\text{อายุการให้ประโยชน์(ปี)}} \\ &= \text{xx \%} \end{aligned}$$

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี} = (\text{ราคาทุน} - \text{มูลค่าคงเหลือ}) \times \text{อัตราค่าเสื่อมราคาต่อปี}$$

89

การบันทึกรายการปรับปรุงเกี่ยวกับค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์

- กิจการจะเริ่มคิดค่าเสื่อมราคา เมื่อสินทรัพย์นั้น **พร้อมที่จะใช้งาน**
- จะบันทึกรายการปรับปรุง ณ วันสิ้นงวด
- โดยคำนึงถึง **ระยะเวลาการใช้งานจริง**
- ค่าเสื่อมราคา บันทึกเป็น **ค่าใช้จ่ายของงวด**
- มักคิดค่าเสื่อมราคา ณ วันสิ้นปี

$$\begin{aligned} \text{ค่าเสื่อมราคาของปี} &= \text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี} \times \text{ระยะเวลาการใช้สินทรัพย์} \\ &= \text{xx บาท} \end{aligned}$$

90

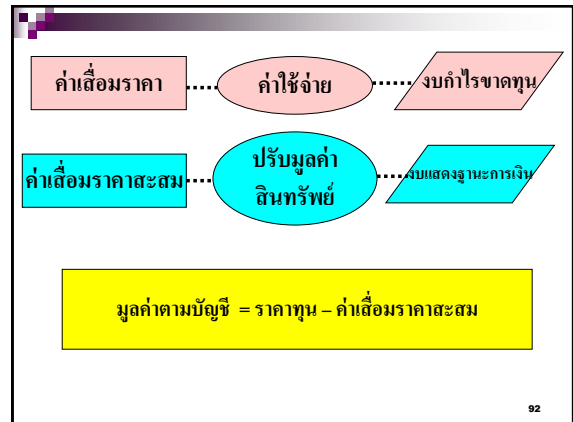
การบันทึกบัญชี

- **วันจ่ายซื้อสินทรัพย์**

เดบิต	สินทรัพย์ (ระบุชื่อบัญชี)	xx
	เครดิต เงินสด	xx
- **วันสิ้นงวด บันทึกรายการปรับปรุงดังนี้**

เดบิต	ค่าเสื่อมราคา-สินทรัพย์	xx
เครดิต	ค่าเสื่อมราคาสะสม-สินทรัพย์	xx

91

ตัวอย่างที่ 14

- ร้านเล็คคัสสิน ดำเนินธุรกิจให้บริการงานซักอบรีดเสื้อผ้าและงานจักรีดทั่วไป มีรอบระยะเวลาบัญชี 1 ปี สิ้นสุดทุกวันที่ 31 ธันวาคม โดยเริ่มดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 25x1 มีรายละเอียดดังนี้

25x1

ม.ค. 1   กิจการซื้อเครื่องอบผ้า ราคา 60,000 บาท เป็นเงินสดและเริ่มใช้ทันที โดยคาดว่าเครื่องอบผ้าจะใช้งานได้ 5 ปี เมื่อสินทรัพย์หมดอายุการใช้งาน คาดว่าจะขายได้เป็นเงิน 5,000 บาท

ธ.ค. 31   กิจการปรับปรุงรายการค่าเสื่อมราคาเครื่องอบผ้าโดยใช้วิธีเส้นตรง

93

ตัวอย่างที่ 14

- **วิธีที่ 1**

$$\begin{aligned} \text{■ ค่าเสื่อมราคาต่อปี} &= (60,000 - 5,000) / 5 \\ &= 11,000 \text{ บาทต่อปี} \end{aligned}$$
- **วิธีที่ 2**

$$\begin{aligned} \text{■ อัตราค่าเสื่อมราคาต่อปี} &= 100 / 5 = 20\% \\ \text{■ ค่าเสื่อมราคาต่อปี} &= (60,000 - 5,000) \times 20\% \\ &= 11,000 \text{ บาทต่อปี} \end{aligned}$$

94

ตัวอย่างที่ 14

- **วันจ่ายซื้อสินทรัพย์ 1 ม.ค. 25x1**

เดบิต	เครื่องอบผ้า	60,000
	เครดิต เงินสด	60,000
- **วันสิ้นงวด 31 ธ.ค. 25x1**

เดบิต	ค่าเสื่อมราคา-เครื่องอบผ้า	11,000
เครดิต	ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องอบผ้า	11,000

95

ตารางค่าเสื่อมราคา

วันเดือนปี	ราคาทุน (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาท)	ค่าเสื่อมราคาสะสม (บาท)	มูลค่าตามบัญชี (บาท)
1 มกราคม 25x1	60,000			60,000
31 ธันวาคม 25x1	60,000	11,000	11,000	49,000
31 ธันวาคม 25x2	60,000	11,000	22,000	38,000
31 ธันวาคม 25x3	60,000	11,000	33,000	27,000
31 ธันวาคม 25x4	60,000	11,000	44,000	16,000
31 ธันวาคม 25x5	60,000	11,000	55,000	5,000

96

ตัวอย่างที่ 15

- ร้านเล็คคิน ดำเนินธุรกิจให้บริการงานซักอบรีดเสื้อผ้าและงานซักรีดทั่วไป มีรอบระยะเวลาบัญชี 1 ปี สิ้นสุดทุกวันที่ 31 ธันวาคม โดยเริ่มดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 25x1 มีรายละเอียดดังนี้

25x1

เม.ย. 1 กิจการซื้อรถยนต์ ราคา 200,000 บาท โดยจ่ายเป็นเช็ค โดยคาดว่ารถยนต์จะใช้งานได้ 5 ปี เมื่อหมดอายุการใช้งาน คาดว่าจะขายได้เป็นเงิน 25,000 บาท

ธ.ค. 31 กิจการปรับปรุงรายการค่าเสื่อมราคารถยนต์โดยใช้วิธีเส้นตรง

97

ตัวอย่างที่ 15

- วิธีที่ 1
  - ค่าเสื่อมราคาต่อปี $= (200,000 - 25,000) / 5$
 $= 35,000$ บาทต่อปี
  - ใช้งานจริง 9 เดือน $= 35,000 \times 9/12 = 26,250$ บาท
- วิธีที่ 2
  - อัตราค่าเสื่อมราคาต่อปี $= 100 / 5 = 20\%$
  - ค่าเสื่อมราคาต่อปี $= (200,000 - 25,000) \times 20\%$
 $= 35,000$ บาทต่อปี
  - ใช้งานจริง 9 เดือน $= 35,000 \times 9/12 = 26,250$ บาท

98

ตัวอย่างที่ 15

- วันจ่ายซื้อสินทรัพย์ 1 เม.ย. 25x1

เดบิต ยานพาหนะ 200,000

เครดิต เงินฝากธนาคาร 200,000

- วันสิ้นงวด 31 ธ.ค. 25x1

เดบิต ค่าเสื่อมราคา-ยานพาหนะ 26,250

เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม-ยานพาหนะ 26,250

99

ตารางค่าเสื่อมราคา

วันเดือนปี	ราคาทุน (บาท)	ค่าเสื่อมราคา (บาท)	ค่าเสื่อมราคาสะสม (บาท)	มูลค่าตามบัญชี (บาท)
1 เมษายน 25x1	200,000			200,000
31 ธันวาคม 25x1	200,000	26,250	26,250	173,750
31 ธันวาคม 25x2	200,000	35,000	61,250	138,750
31 ธันวาคม 25x3	200,000	35,000	96,250	103,750
31 ธันวาคม 25x4	200,000	35,000	131,250	68,750
31 ธันวาคม 25x5	200,000	35,000	166,250	33,750
31 ธันวาคม 25x5	200,000	8,750	175,000	25,000

100

การแก้ไขข้อผิดพลาด

- วิเคราะห์รายการ และบันทึกรายการบัญชีผิด
  - มีรายการจ่ายเกี่ยวกับการเดินทางของพนักงาน บันทึกเดบิตค่าพาหนะ เป็นค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด
- บันทึกจำนวนเงินผิด
  - ซื้ออุปกรณ์สำนักงานราคา 37,000 บาท เป็นเงินสด แต่บันทึกบัญชีเป็น 87,000 บาท
- ไม่ได้บันทึกรายการค่าที่เกิดขึ้นแล้ว
  - ซื้อวัสดุสำนักงานแล้วมีบันทึกบัญชี ได้รับใบแจ้งหนี้แล้วไม่ได้บันทึกรายการค่าไว้

101

ตัวอย่างที่ 16 หน้า 4-48

1. มีรายได้ค่าบริการที่ยังไม่ได้รับชำระจากลูกค้า จำนวน 20,300 บาท

สมุดรายวันทั่วไป		หน้า 14		
วัน/เดือน/ปี	รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต	เครดิต
25x1				
ธ.ค. 31	ลูกหนี้	13	20,300	
	รายได้ค่าบริการ	41		20,300
	ปรับปรุงรายได้ค่าบริการค้างรับ			

102

ตัวอย่างที่ 16 หน้า 4-48

2. กิจกรรมมีนโยบายการตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญในอัตรา 5% ของลูกหนี้การค้า

สมุทธรายวันทั่วไป หน้า 14

วัน/เดือน/ปี	รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต	เครดิต
25x1				
ธ.ค. 31	หนี้สงสัยจะสูญ	54	2,305	
	ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ	14		2,305
	ปรับปรุงหนี้สงสัยจะสูญ			

103

ตัวอย่างที่ 16 หน้า 4-48

3. ต้นปี กิจกรรมมีวัสดุสิ้นเปลืองในการจักรรีด 12,000 บาท ซึ่งระหว่างงวด 8,000 บาท ตรวจสอบพบว่าสิ้นปี มีวัสดุสิ้นเปลืองในการจักรรีดคงเหลือ 5,000 บาท

สมุทธรายวันทั่วไป หน้า 14

วัน/เดือน/ปี	รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต	เครดิต
25x1				
ธ.ค. 31	วัสดุสิ้นเปลืองในการจักรรีดใช้ไป	56	15,000	
	วัสดุสิ้นเปลืองในการจักรรีด	15		15,000
	ปรับปรุงวัสดุสิ้นเปลืองในการจักรรีดใช้ไป			

104

ตัวอย่างที่ 16 หน้า 4-48

4. กิจกรรมให้นายสนายน้าเช่าพื้นที่หน้าร้าน โดยมีอัตราค่าเช่าเดือนละ 1,500 บาท โดยผู้เช่ายังไม่ได้จ่ายค่าเช่าพื้นที่หน้าร้านของเดือนธันวาคม

สมุทธรายวันทั่วไป หน้า 14

วัน/เดือน/ปี	รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต	เครดิต
25x1				
ธ.ค. 31	ค่าเช่าค้างรับ	16	1,500	
	รายได้ค่าเช่า	42		1,500
	ปรับปรุงค่าเช่าค้างรับ			

105

ตัวอย่างที่ 16 หน้า 4-48

5. กิจกรรมกู้เงินเมื่อวันที่ 1 กันยายน 25x1 เป็นเงินผู้เพื่อการดำเนินงาน อัตราดอกเบี้ย 12% ต่อปี กำหนดการจ่ายดอกเบี้ยละ 2 ครั้ง คือวันที่ 1 มีนาคม และ 1 กันยายน

สมุทธรายวันทั่วไป หน้า 14

วัน/เดือน/ปี	รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต	เครดิต
25x1				
ธ.ค. 31	ดอกเบี้ยจ่าย	57	4,000	
	ดอกเบี้ยค้างจ่าย	22		4,000
	ปรับปรุงดอกเบี้ยเงินกู้ค้างจ่าย			

106

ตัวอย่างที่ 16 หน้า 4-48

6. กิจกรรมจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยประจำปี เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 25x1 จำนวน 24,000 บาท โดยมีระยะเวลาคุ้มครอง 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 25x1 โดยบันทึกในบัญชีค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า

สมุทธรายวันทั่วไป หน้า 14

วัน/เดือน/ปี	รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต	เครดิต
25x1				
ธ.ค. 31	ค่าเบี้ยประกันภัย	55	12,000	
	ค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า	17		12,000
	ปรับปรุงค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า			

107

ตัวอย่างที่ 16 หน้า 4-48

7. รายได้ค่าบริการรับล่วงหน้าที่ปรากฏในงบทดลอง เมื่อตรวจสอบพบว่าได้ให้บริการแก่ลูกค้าเรียบร้อยแล้ว จำนวน 7,000 บาท

สมุทธรายวันทั่วไป หน้า 14

วัน/เดือน/ปี	รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต	เครดิต
25x1				
ธ.ค. 31	รายได้ค่าบริการรับล่วงหน้า	23	7,000	
	รายได้ค่าบริการ	41		7,000
	ปรับปรุงรายได้ค่าบริการรับล่วงหน้า			

108

ตัวอย่างที่ 16 หน้า 4-48

8. กิจการมีนโยบายคิดค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ในการจัดผ้า ดังนี้
- 8.1 มีนโยบายคิดค่าเสื่อมราคาอัตราเสื่อมราคา 20% ต่อปี
  - 8.2 คาดว่าจะมีมูลค่าเมื่อหมดอายุการใช้งาน 12,000 บาท
  - 8.3 กิจการใช้งานอุปกรณ์ในการจัดผ้าตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 25x1

สมุดรายวันทั่วไป หน้า 14

วัน/เดือน/ปี	รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต	เครดิต
25x1				
ธ.ค. 31	ค่าเสื่อมราคา-อุปกรณ์ในการจัดผ้า	58	18,600	
	ค่าเสื่อมราคาสะสม-อุปกรณ์ในการจัดผ้า	19		18,600
	ปรับปรุงค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ในการจัดผ้า			

109

งบทดลองหลังรายการปรับปรุง (Adjusted Trial Balance)

- บันทึกรายการปรับปรุงบัญชี ณ วันสิ้นงวด
- ผ่านรายการ ไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง
- ยอดคงเหลือเปลี่ยนแปลงไป และเกิดบัญชีใหม่เพิ่มเติม
- จัดทำงบทดลองใหม่ => **งบทดลองหลังการปรับปรุงบัญชี**

110

รายการปิดบัญชี (Closing Entries)

รายการปิดบัญชี (Closing Entries)

- บันทึกรายการเพื่อโอนปิดบัญชี **หมวดรายได้** และ **หมวดค่าใช้จ่าย**
- จำนวนหาผลกำไรขาดทุนของงวด
- โอนผลกำไรขาดทุนที่เกิดขึ้น ไปยังส่วนของผู้เจ้าของ
- ปิดบัญชีถอนใช้ส่วนตัว เพื่อปรับลดส่วนของผู้เจ้าของ (กรณีเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว)

111

112

ทำไมจึงปิดเฉพาะรายได้และค่าใช้จ่าย???

- เนื่องจากบัญชีในหมวดรายได้และค่าใช้จ่ายเป็นบัญชีชั่วคราวหรือบัญชีในนาม (Temporary or Nominal Accounts)
- สะสมยอดรายได้และค่าใช้จ่ายต่างๆที่เกิดขึ้นของงวด
- เมื่อปิดบัญชีและผ่านไปแยกประเภทแล้ว **บัญชีในหมวดรายได้และค่าใช้จ่ายจะมียอดคงเหลือเป็นศูนย์**
- เพื่อจะได้นำบัญชีแยกประเภทไปสะสมยอดรายได้และค่าใช้จ่ายต่อในงวดบัญชีถัดไป

113

บัญชีอีก 3 หมวดที่เหลือ???

- บัญชีในหมวดสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เจ้าของ เป็นบัญชีถาวรหรือบัญชีแท้ (Permanent or Real Accounts)
- ต้องหายอดคงเหลือเป็นยอดยกไป
- และนำไปใช้ต่อในรอบระยะเวลาบัญชีถัดไป (ยอดยกมา)
- จึง **ไม่ต้องบันทึกปิดบัญชี**

114

ขั้นตอนการปิดบัญชี

- **ขั้นตอนที่ 1** โอนปิดบัญชีในหมวดรายได้ เข้าบัญชีกำไรขาดทุน

เดบิต รายได้ (ระบุชื่อบัญชี)	xx
เครดิต กำไรขาดทุน	xx

- **ขั้นตอนที่ 2** โอนปิดบัญชีในหมวดค่าใช้จ่าย เข้าบัญชีกำไรขาดทุน

เดบิต กำไรขาดทุน	xx
เครดิต ค่าใช้จ่าย (ระบุชื่อบัญชี)	xx

115

ขั้นตอนการปิดบัญชี

- **ขั้นตอนที่ 3** โอนปิดบัญชีกำไรขาดทุนเข้าบัญชีทุน (โอนปิดผลต่างขั้นตอนที่ 1 และ 2)

กรณีมีผลกำไร (รายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย)	กรณีมีผลขาดทุน (รายได้น้อยกว่าค่าใช้จ่าย)
เดบิต กำไรขาดทุน xx	เดบิต ทุน xx
เครดิต ทุน xx	เครดิต กำไรขาดทุน xx

116

ขั้นตอนการปิดบัญชี

- **ขั้นตอนที่ 4** โอนปิดบัญชีถอน(เบิก)ใช้ส่วนตัว เข้าบัญชีทุน

เดบิต ทุน	xx
เครดิต ถอน(เบิก)ใช้ส่วนตัว	xx

117

ตัวอย่างที่ 17 หน้า 4 - 61

- **ขั้นตอนที่ 1** ปิดบัญชีในหมวดรายได้ เข้าบัญชีกำไรขาดทุน

เดบิต รายได้ค่าบริการ	262,800
รายได้อื่นๆ	1,500
เครดิต กำไรขาดทุน	264,300

118

- **ขั้นตอนที่ 2** ปิดบัญชีในหมวดค่าใช้จ่าย เข้าบัญชีกำไรขาดทุน

เดบิต กำไรขาดทุน	197,905
เครดิต เงินเดือน	80,000
ค่าเช่าอาคาร	48,000
ค่าสาธารณูปโภค	18,000
หนังสือจะสูญ	2,305
ค่าน้ำประปา	12,000
วัสดุสิ้นเปลืองในการซักผ้า	15,000
ดอกเบี้ยจ่าย	4,000
ค่าเสื่อมราคา - อุปกรณ์ในการซักผ้า	18,600

119

- **ขั้นตอนที่ 3** โอนปิดบัญชีกำไรขาดทุนเข้าบัญชีทุน

เดบิต กำไรขาดทุน	66,395
เครดิต ทุน - นางสาวไฉ่	66,395

- **ขั้นตอนที่ 4** โอนปิดบัญชีถอนใช้ส่วนตัว เข้าบัญชีทุน

เดบิต ทุน - นางสาวไฉ่	13,000
เครดิต ถอนใช้ส่วนตัว	13,000

120

งบทดลองหลังรายการปิดบัญชี

(Post - Closing Trial Balance)

- บัญชีในหมวดรายได้ ค่าใช้จ่าย บัญชีถาวรใช้ส่วนตัว และบัญชีกำไรขาดทุน
- จะถูกปิดบัญชีโดยไม่มียอดคงเหลือ
- จากรายการปิดบัญชีทำให้บัญชีทุนมียอดคงเหลือเปลี่ยนแปลงไป
- หากนำยอดคงเหลือของบัญชีในหมวดสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้นมาแสดง
- เรียกว่า **งบทดลองหลังรายการปิดบัญชี**

121

การหายอดคงเหลือยกไป

- เป็นการหายอดคงเหลือของบัญชีในหมวดสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น
- โดยจะทำการบันทึกเป็นยอดยกไปของแต่ละบัญชี เพื่อนำไปบันทึกเป็นยอดยกมาของงวดบัญชีถัดไป
- **ขั้นตอนที่ 1** คำนวณยอดรวมด้านเดบิต และด้านเครดิตของบัญชีแยกประเภททั่วไปทุกบัญชี เพื่อนำมาหาผลต่าง หรือยอดคงเหลือของบัญชี
- **ขั้นตอนที่ 2** นำผลต่างในขั้นตอนที่ 1 ใ้ลงในช่องจำนวนเงินของด้านที่มียอดคงเหลือน้อยกว่า

122

เงินสด

เลขที่ 11

วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต
25x1				25x1			
ม.ค.-ธ.ค.	ยอดคงเหลือ		70,000	ธ.ค. 31	ยอดยกไป	✓	70,000
	ก่อนปรับปรุง		70,000				70,000
25x2							
ม.ค. 1	ยอดยกมา	✓	70,000				

123